

NGUYỄN VĂN TOẠI
Sales Director
Retail Sales & Brokerage Department

TÂM LÝ HỌC ĐẦU TƯ

TP. Hà Nội, tháng 08 năm 2021

TÂM LÝ HỌC ĐẦU TƯ

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

TÀI CHÍNH HÀNH VI

TÂM LÝ HỌC ĐÁM
ĐÔNG

TÂM LÝ GIAO DỊCH

NỘI DUNG

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

KHÁI QUÁT

- ✓ Hầu hết các nhà phân tích thị trường tốt nhất của ngành công nghiệp trading lại là những những Trader tồi tệ nhất.
- ✓ Hầu hết những người thất bại trong Trading cũng là một trong số những người sang giá nhất và hoàn hảo nhất của xã hội.

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

KHÁI QUÁT

- ✓ Khi đã đọc được thị trường (xu hướng, mẫu hình,..) bạn thấy vô số cơ hội kiếm được tiền.
- ✓ Tuy nhiên đó là một khoảng cách rất lớn giữa những gì bạn hiểu về thị trường và khả năng của bạn để biến kiến thức đó thành lợi nhuận đều đặn một cách chắc chắn.
- ✓ Hãy xem lại: có bao nhiêu lần bạn đọc đúng thị trường nhưng bạn đã không làm được gì ngoài việc đau khổ, tiếc nuối với tất cả số tiền bạn đã có thể kiếm được.

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

KHÁI QUÁT

- ✓ Có một sự khác biệt lớn giữa việc dự báo với thực tế của mở vị thế và đóng vị thế. Sự khác biệt này chính là ***“Khoảng cách tâm lý”*** - Đây chính là bí ẩn lớn nhất để trở thành một chuyên gia trading.
- ✓ Nhiệm vụ: thu hẹp khoảng cách giữa các khả năng phân tích sẵn có và kết quả trading. Tuy nhiên, số người chiến thắng cuộc là rất ít so với phần lớn các trader mang lại kết quả đáng thất vọng.

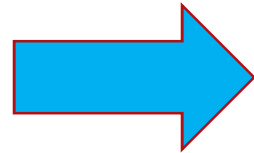
TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

ĐIỀU KIỆN TỒN TẠI CỦA TÀI CHÍNH HÀNH VI

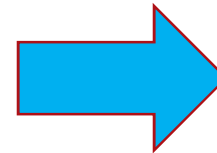
Tồn tại tư duy bất hợp lý trên thị trường chứng khoán

Hành vi bất hợp lý có tính hệ thống

Khả năng giao dịch chênh lệch giá bị hạn chế hoặc không có khả năng đảo ngược tình thế

Sai lầm tâm lý của các nhà đầu tư luôn lặp lại

Thị trường luôn luôn không đúng, bất ổn.

- Các yếu tố trên khiến cổ phiếu nói riêng và thị trường nói chung luôn bị định giá sai lệch và thái quá với mức độ nghiêm trọng và kéo dài.
- Thị trường cổ phiếu nói chung luôn có xu hướng hình thành bong bóng và những đợt suy giảm sâu.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

ĐIỀU KIỆN TỒN TẠI CỦA TÀI CHÍNH HÀNH VI

Thị trường tài
chính về bản chất
là bất ổn và luôn
luôn bất ổn

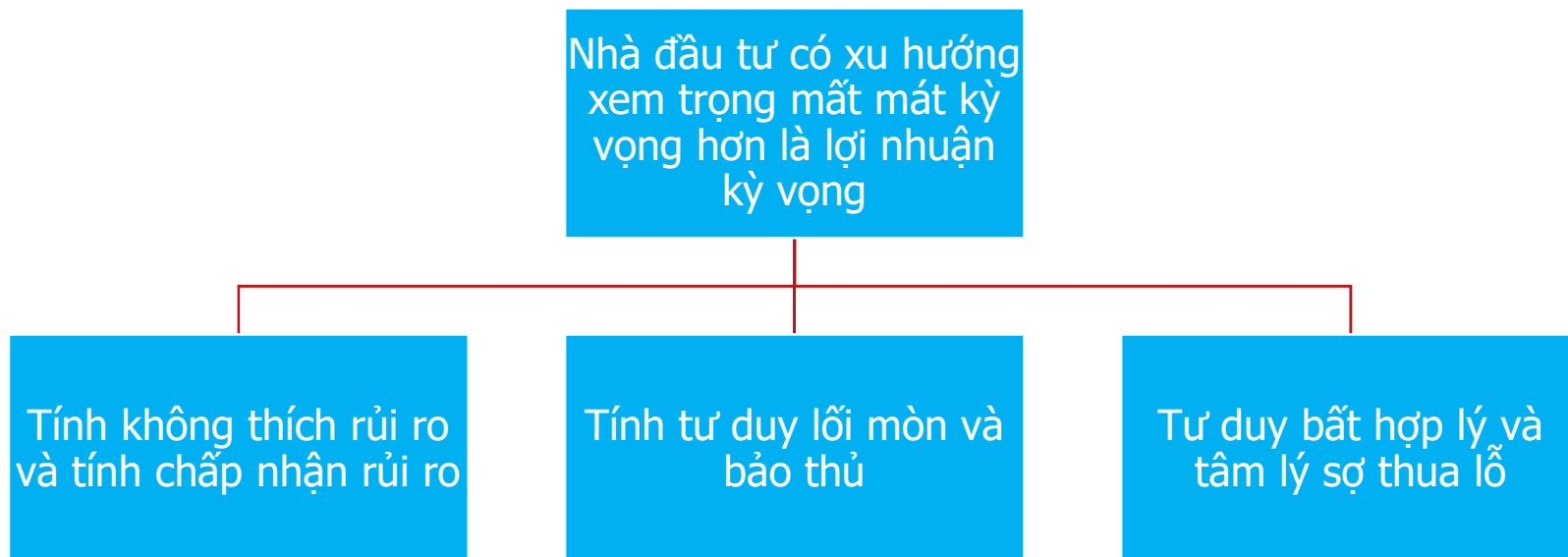
Thời điểm mua cổ
phiếu tuyệt vời là
khi máu đổ trên
các con phố

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

LÝ THUYẾT KỶ VỌNG

LÝ THUYẾT KỶ VỌNG

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

ĐIỀU KIỆN TỒN TẠI CỦA TÀI CHÍNH HÀNH VI

KHÔNG THÍCH RỦI RO VÀ CHẤP NHẬN RỦI RO QUÁ MỨC

- ✓ Khi đối diện với cơ hội đầu tư nhà đầu tư thường có xu hướng chấp nhận các khoản lợi nhuận ngắn hạn, chắc chắn và không chấp nhận rủi ro mất đi lợi nhuận.
- ✓ Khi đối mặt với nguy cơ mất mát các nhà đầu tư lại có xu hướng chấp nhận mạo hiểm lớn quá mức với hy vọng lấy lại những gì đã mất.
- ✓ Bản chất con người không thích sự mất mát dù là nhỏ nhất và thường mất lý trí khi đối diện với mất mát.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

ĐIỀU KIỆN TỒN TẠI CỦA TÀI CHÍNH HÀNH VI

TƯ DUY LỐI MÒN VÀ BẢO THỦ

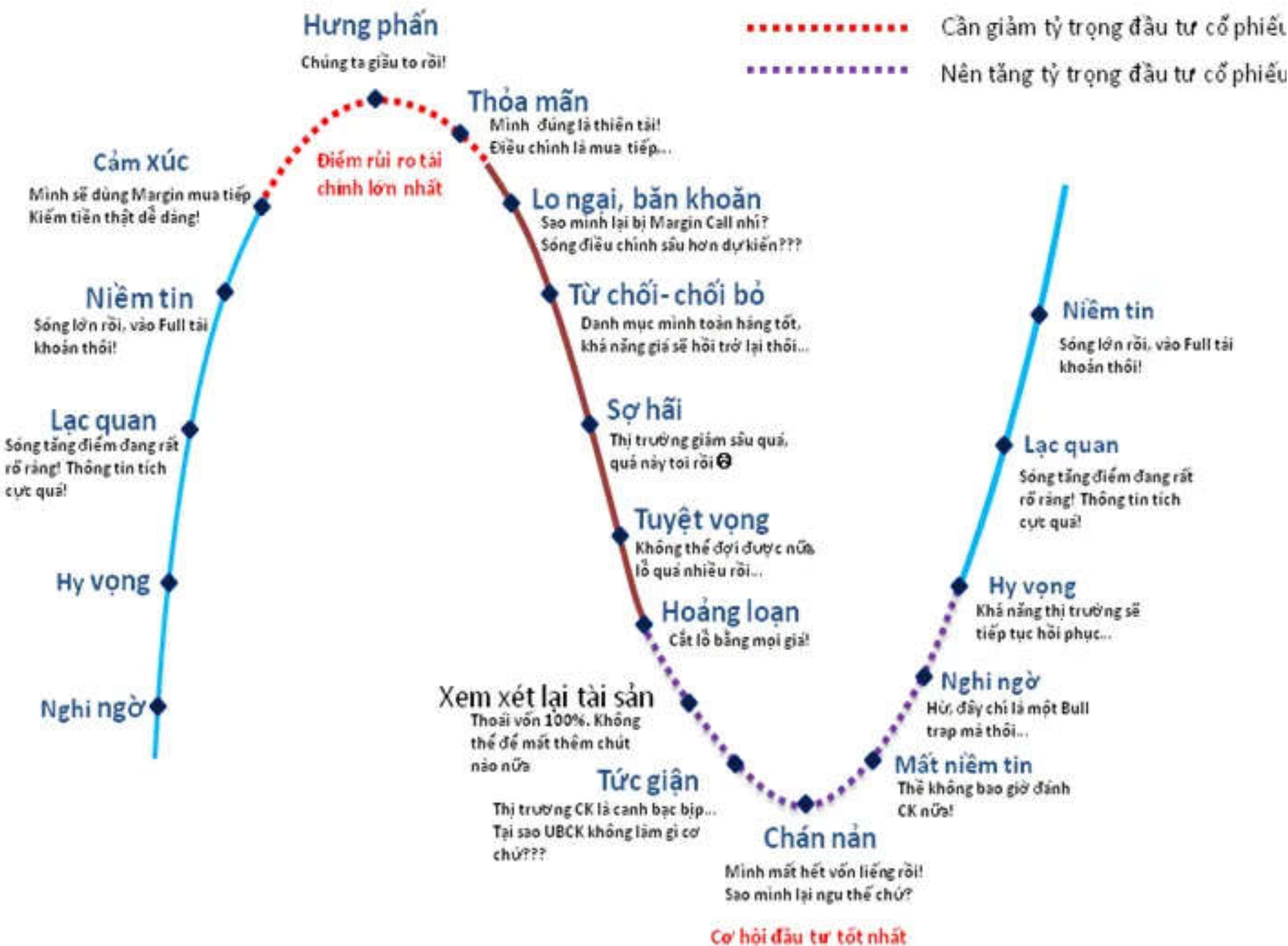
- ✓ Tính bảo thủ thể hiện khi môi trường đầu tư của các khoản đầu tư thay đổi song nhà đầu tư vẫn bám chặt vào nhận định và quan điểm ban đầu.
- ✓ Các nhà đầu tư thường biện hộ cho những quan điểm sai lầm của mình và cho rằng diễn biến trái chiều của thị trường (so với quan điểm của họ) chỉ làm tạm thời.
- ✓ Các nhà đầu tư trì hoãn hành động phản ứng với các diễn biến mới cho đến khi thiệt hại trở nên rất nặng nề dẫn tới phản ứng tiêu cực thái quá.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

ĐIỀU KIỆN TỒN TẠI CỦA TÀI CHÍNH HÀNH VI

TƯ DUY BẤT HỢP LÝ

- ✓ Các nhà đầu tư thường không có tư duy hợp lý khi đứng trước các tình huống khó khăn.
- ✓ Các hành động của các nhà đầu tư nhiều mang tính cảm tính và bản năng khi họ chịu đựng các khoản thua lỗ hoặc đối mặt với tình huống bất ngờ.
- ✓ Hành động đầu tư thường bị ảnh hưởng bởi truyền thông và quan điểm đám đông.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

TỰ TIN THÁI QUÁ

- Con người không ai khách quan tuyệt đối. Mọi người thường có xu hướng đánh giá cao năng lực của bản thân hơn thực tế.
- Đàn ông thường tự tin thái quá hơn phụ nữ.

Biểu hiện

Trading quá mức

Khoe chiến tích & dấu thất bại

Mạo hiểm vô căn cứ

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

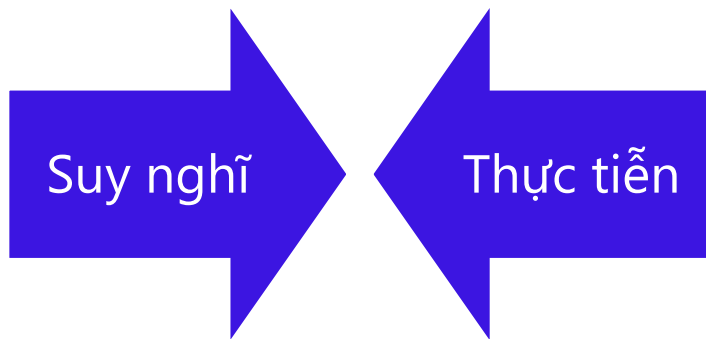
TỰ TIN THÁI QUÁ – CÁCH KHẮC PHỤC

- ✓ Không nên hành động mà không có căn cứ và lý lẽ chắc chắn.
- ✓ Cần xem xét các khoản đầu tư một cách kỹ càng trên cả hai khía cạnh tích cực và tiêu cực. Giữ tư duy đối nghịch.
- ✓ Ghi nhật kí giao dịch của mình để thường xuyên rút kinh nghiệm các thương vụ quyết định sai.
- ✓ Lắng nghe phản ứng của thị trường hoặc cổ phiếu để kiểm chứng xem suy nghĩ của mình có đúng không.

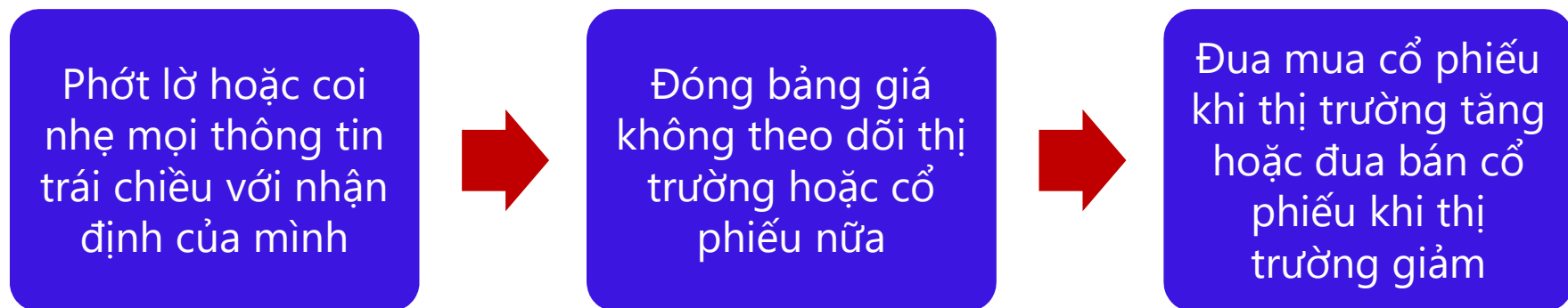
TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

MÂU THUẤN VỀ NHẬN THỨC

- Con người thường có cảm giác khó chịu khi diễn biến sự kiện bên ngoài mâu thuẫn với hành động hoặc ý kiến bên trong của chúng ta.
- Con người có xu hướng phải hóa giải điều mâu thuẫn này bằng hai cách bao gồm né tránh các tình huống, những thông tin gây mâu thuẫn và hành động để xóa bỏ mâu thuẫn.

Biểu hiện

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

MÂU THUẤN VỀ NHẬN THỨC – CÁCH KHẮC PHỤC

- ✓ Lấy một mảnh giấy chia làm hai cột, một cột ghi các thông tin tích cực và một cột ghi các thông tin tiêu cực. Điều quan trọng là đánh giá vấn đề một cách tổng thể.
- ✓ Đặt bản thân vào vị trí đối lập với điều mình tin tưởng và thử phản bác lại các quan điểm của bản thân.
- ✓ Nhờ những người am hiểu vấn đề và yêu cầu họ phản bác quan điểm của chúng ta.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

CỦNG CỐ NGẪU NHIÊN - CÁCH KHẮC PHỤC

- Các khoản đầu tư thắng lợi một cách ngẫu nhiên và may mắn thường có xu hướng biến thành các quan điểm và kinh nghiệm sai lệch nguy hiểm.*

Biểu hiện

Có những quan điểm về đầu tư mang tính tâm linh và phi logic dựa trên kinh nghiệm

Đầu tư dựa trên niềm hy vọng và thiếu căn cứ chắc chắn

Thường xuyên theo đuổi một mã cổ phiếu hoặc một nhóm ngành yêu thích

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

CỦNG CỐ NGẪU NHIÊN – CÁCH KHẮC PHỤC

- ✓ Xây dựng kế hoạch giao dịch và đầu tư trên nền tảng logic và phân tích chặt chẽ một cách có lý trí. Kiểm nghiệm hệ thống đầu tư của mình thường xuyên và đặt dấu hỏi về hiệu quả của nó.
- ✓ Thường xuyên đánh giá lại các thương vụ đầu tư và kiểm điểm sai lầm của bản thân.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

BẮM CHẶT GIÁ BAN ĐẦU

- *Khi phải ước lượng hay phán đoán một vấn đề gì đó, tâm trí của con người thường dựa vào một số điểm tham khảo vô thức mà nó có được.*
- *Nhiều khi điểm tham khảo đóng vai trò như một “mỏ neo” tâm lý ảnh hưởng đến việc suy đoán mà hoàn toàn không có căn cứ xác đáng.*

Biểu hiện

Khẳng định cổ phiếu cụ thể không thể lên cao hơn, hay xuống thấp hơn một mức giá nào đó.

Liên tục bắt đáy một cổ phiếu đã giảm giá mạnh so với giá ban đầu mà không có lý lẽ vững vàng

Liên tục bán ra một mã cổ phiếu đã tăng giá mạnh so với giá ban đầu mà không có lý lẽ vững vàng

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

BÁM CHẶT GIÁ BAN ĐẦU – CÁCH KHẮC PHỤC

- ✓ Xây dựng mô hình định giá cổ phiếu phù hợp với năng lực và hệ thống đầu tư của bản thân.
- ✓ Tham khảo thêm ý kiến của người khác về giá trị cổ phiếu trong đầu tư.
- ✓ Quan sát diễn biến thị trường và phải xem xét lại định giá của bản thân nếu diễn biến giá thị trường lệch quá xa so với giá thị trường.
- ✓ Định giá lại cổ phiếu khi có các yếu tố mới tác động đến triển vọng kinh doanh của doanh nghiệp.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

MẤT KHẢ NĂNG HÀNH ĐỘNG

- *Khi biến cố bất ngờ xuất hiện trí óc con người thường mất khả năng đưa ra phương thức hiệu quả để đối phó với tình hình.*
- *Con người có xu hướng chối bỏ, trốn tránh thực tế đang diễn ra. Không hành động và trông mong vào vận may.*

Biểu hiện

Tự an ủi mình đầu tư dài hạn và mặc kệ khoản thua lỗ ngày càng tăng

Đóng bảng điện đi chơi, không tiếp xúc với thị trường

Tránh né không tiếp xúc và bàn luận về các vấn đề trong hiện tại.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

MẤT KHẢ NĂNG HÀNH ĐỘNG – CÁCH KHẮC PHỤC

- ✓ Xây dựng phương án xử lý sẵn sàng khi có biến cố mạnh mẽ xảy ra cho hệ thống đầu tư của mình.
- ✓ Tuân thủ tuyệt đối và vô điều kiện hệ thống đầu tư mà mình đã đề ra.
- ✓ Đề ra nguyên tắc cắt lỗ tự động khi khoản đầu tư sụt giảm ở mức độ nào đó.
- ✓ Không tham gia đầu tư trở lại khi tâm lý chưa lấy lại điểm cân bằng.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

LỆCH LẠC KHẲNG ĐỊNH

- Khi “phải lòng” khoản đầu tư của mình, con người có xu hướng tìm kiếm những bằng chứng chứng minh điều mình tin tưởng.
- Không chấp nhận bằng chứng hoài nghi, hoặc coi đó là những điều không quan trọng.

Biểu hiện

Khẳng định chắc chắn như đinh đóng cột quan điểm của mình

Tìm kiếm thông tin và bằng chứng ủng hộ quan điểm của mình bất chấp chân lý

Phớt lờ các thông tin trái chiều, bỏ qua các điểm bất hợp lý và ý kiến đối lập

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

LỆCH LẠC KHẮNG ĐỊNH – CÁCH KHẮC PHỤC

- ✓ Lập ra một danh sách các điểm mạnh và điểm yếu đối với khoản đầu tư mà bạn đang nắm giữ.
- ✓ Tìm người phản biện các lập luận của bạn và xem xét thấu đáo quan điểm của họ.
- ✓ Quan sát và so sánh nhiều cổ phiếu và cơ hội đầu tư với nhau để tìm ra phương án tốt nhất. Tránh trói buộc bản thân với một cổ phiếu duy nhất.
- ✓ Nhìn vào các đối thủ cạnh tranh của Công ty để hiểu rõ hơn về Công ty.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

QUAN ĐIỂM SAI LẦM VỀ GIỚI HẠN GIÁ CP

NÓ KHÔNG THỂ
XUỐNG SÂU HƠN
ĐƯỢC NỮA

CHỈ 2,000 VNĐ/CP,
VẬY MÌNH LÀM
SAO CÓ THỂ THUA
LỖ ĐƯỢC

- Các bài học xương máu :
- TTB từ 27.000Đ về 2.250Đ.
- PVA từ 120,000Đ về 400Đ

KHẲNG ĐỊNH CHẮC
CHẮN VỚI ANH, MỨC
GIÁ NÀY LÀ ĐÁY RỒI

- Các cổ phiếu của các công ty phá sản luôn về mức giá 0 VNĐ/cp. DVD, TAS, PSG, KSA, MTM...

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

SAI LẦM VỀ ĐẦU TƯ DÀI HẠN VÀ ĐẦU CƠ

CÁC CÔNG TY
HÀNG ĐẦU LUÔN
LUÔN PHỤC HỒI

- PVX chưa bao giờ phục hồi.
- HAG đang tiếp tục tái cơ cấu.

- Trước bình minh luôn là bóng tối, tuy vậy sau bóng tối có thể còn tối đen như mực.

TRONG NGUY
CÓ CƠ, TRƯỚC
BÌNH MINH LÀ
BÓNG TỐI

- Nhiều cổ phiếu sẽ không bao giờ quay lại cái giá mà bạn mua như KLF, QBS,

KHI NÀO CỔ PHIẾU
NÀY QUAY LẠI GIÁ
CŨ THÌ MÌNH MỚI
BÁN.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

QUAN ĐIỂM SAI LẦM VỀ GIÁ CP CÙNG NGÀNH

MÌNH ĐÃ NGHĨ
LÀ CỔ PHIẾU
NÀY ĐẦY TIỀM
NĂNG, TIẾC LÀ
MÌNH ĐÃ
KHÔNG MUA
KỊP.

- Xem thành công của người khác là thất bại của mình sẽ khiến bạn mắc sai lầm.

EM ĐOÁN QUÁ
CHUẨN, CỔ
PHIẾU VỪA MUA
ĐÃ TĂNG GIÁ.

NGÀNH THÉP ĐANG
TỐT ĐẤY, CỨ MUA
CỔ PHIẾU THUỘC
NGÀNH ĐÓ LÀ ẮN

- Chỉ dựa vào phân tích ngành sẽ khiến bạn thua nặng nếu đầu tư phải các công ty kém cỏi trong ngành.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

QUAN ĐIỂM SAI LẦM VỀ CP TỐT, CP XẤU

Không có cổ phiếu tốt và cổ phiếu xấu chỉ có cổ phiếu tăng giá và cổ phiếu giảm giá

- Một công ty tồi tệ vẫn luôn là một công ty tồi dù giá cổ phiếu của nó có thể tăng trong ngắn hạn.

Cổ phiếu vẫn rất tốt nó đang xuống giá mạnh bởi yếu tố thị trường

- Một cổ phiếu bị xuống giá mạnh hơn thị trường thì do hai nguyên nhân: Công ty kinh doanh kém hoặc cổ phiếu bị định giá quá cao

Cổ phiếu rất tốt do đó mình chỉ cần mua để đẩy là được

- Nếu bạn không thường xuyên quan tâm đến tài sản của mình thì chúng sẽ rời bỏ bạn.

TÀI CHÍNH HỌC HÀNH VI

QUAN ĐIỂM SAI LẦM VỀ CP ĐẮT, CP RẺ

Công ty có mức PE bằng 5 này, đầu tư không thể thua được

- Một mức PE thấp đôi khi phản ánh một triển vọng kinh doanh tồi tệ

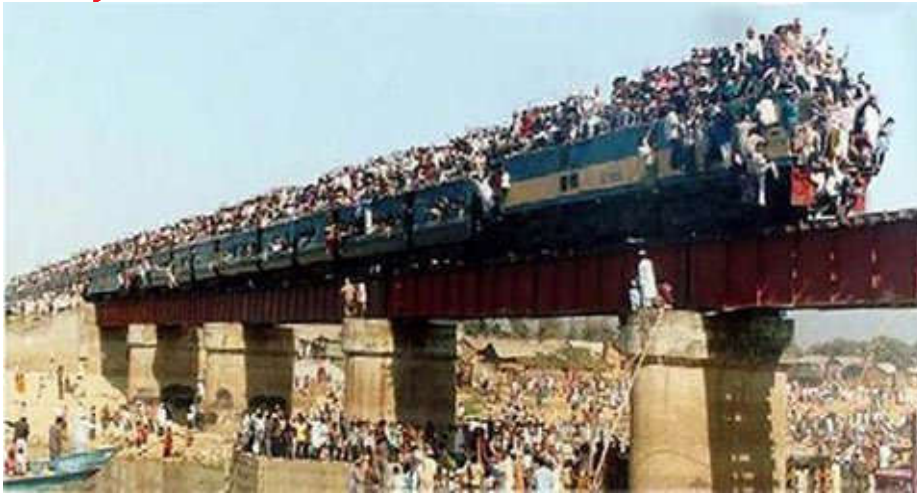
Cổ phiếu này đã giảm giá 50% quá rẻ để đầu tư

- Cổ phiếu giảm giá 50% trong điều kiện thị trường bình thường nhiều khả năng đã bị đầu cơ quá mức trước đó

Cổ phiếu có mức PE 30 gấp đôi mức PE thị trường, quá đắt

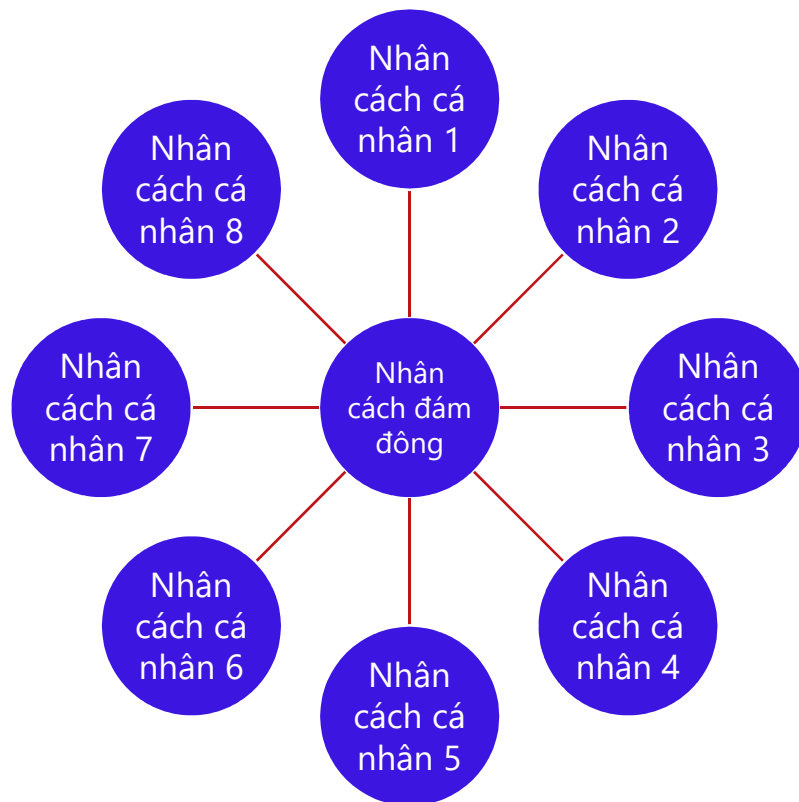
- PE cao đôi khi thể hiện triển vọng kinh doanh vượt trội của Công ty

TÂM LÝ HỌC ĐÁM ĐÔNG

TÂM LÝ HỌC ĐÁM ĐÔNG

SỰ NHẤT THỂ HÓA

- ✓ *Các nhân cách cá nhân đều bị nhất thể hóa trong đám đông.*
- ✓ *Cảm xúc, hành động và quan điểm cá nhân đều bị chi phối và điều khiển bởi đám đông.*
- ✓ *Tính bầy đàn được hình thành khi đám đông đủ lớn.*
- ✓ *Đám đông tiếp năng lượng cho mỗi cá nhân khiến họ có những hành động vượt mọi giới hạn của cá nhân đơn lẻ.*
- ✓ *Sự dửng dưng về cảm xúc đám đông xuất phát từ cảm giác không phải chịu trách nhiệm.*
- ✓ *Đám đông cực kỳ nhẹ dạ và sẵn sàng ngã theo mọi ý kiến mà mình nghe thấy.*

TÂM LÝ HỌC ĐÁM ĐÔNG

SỰ HÌNH THÀNH

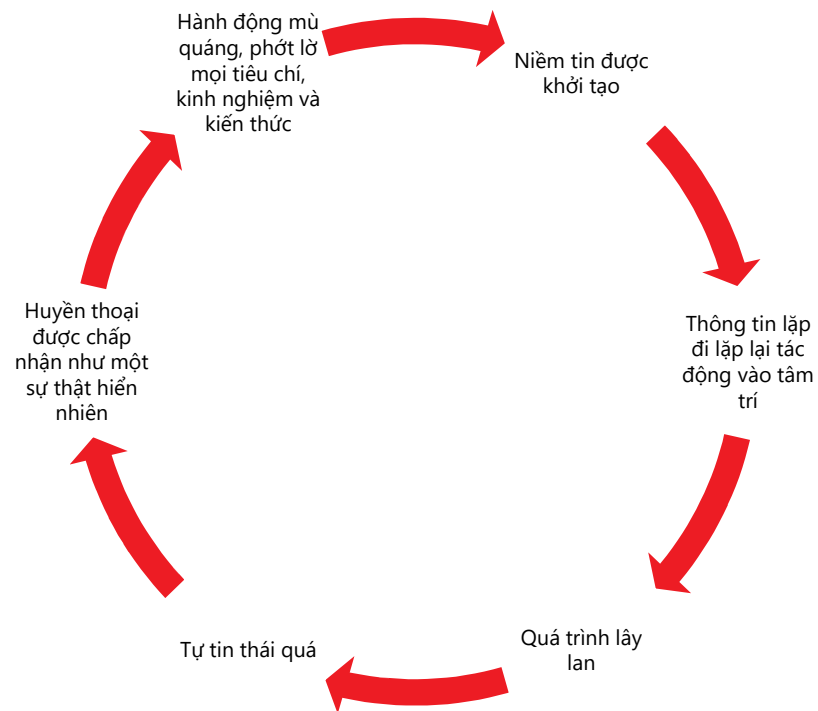
- ✓ *Thông tin ban đầu thông qua sự khẳng định “chắc như đinh đóng cột” và lặp đi lặp lại nhiều lần sẽ lây lan nhanh chóng tạo ra đám đông. Đám đông tin tưởng thông tin này một cách mù quáng.*
- ✓ *Thông tin nghiêm nhiên được coi là sự thật sau khi được đám đông tin tưởng bất chấp sự vô lý của nó đến đâu.*

TÂM LÝ HỌC ĐÁM ĐÔNG

SỰ THÁI QUÁ

Quá trình tạo ra bong bóng tài sản

Quá trình đổ vỡ

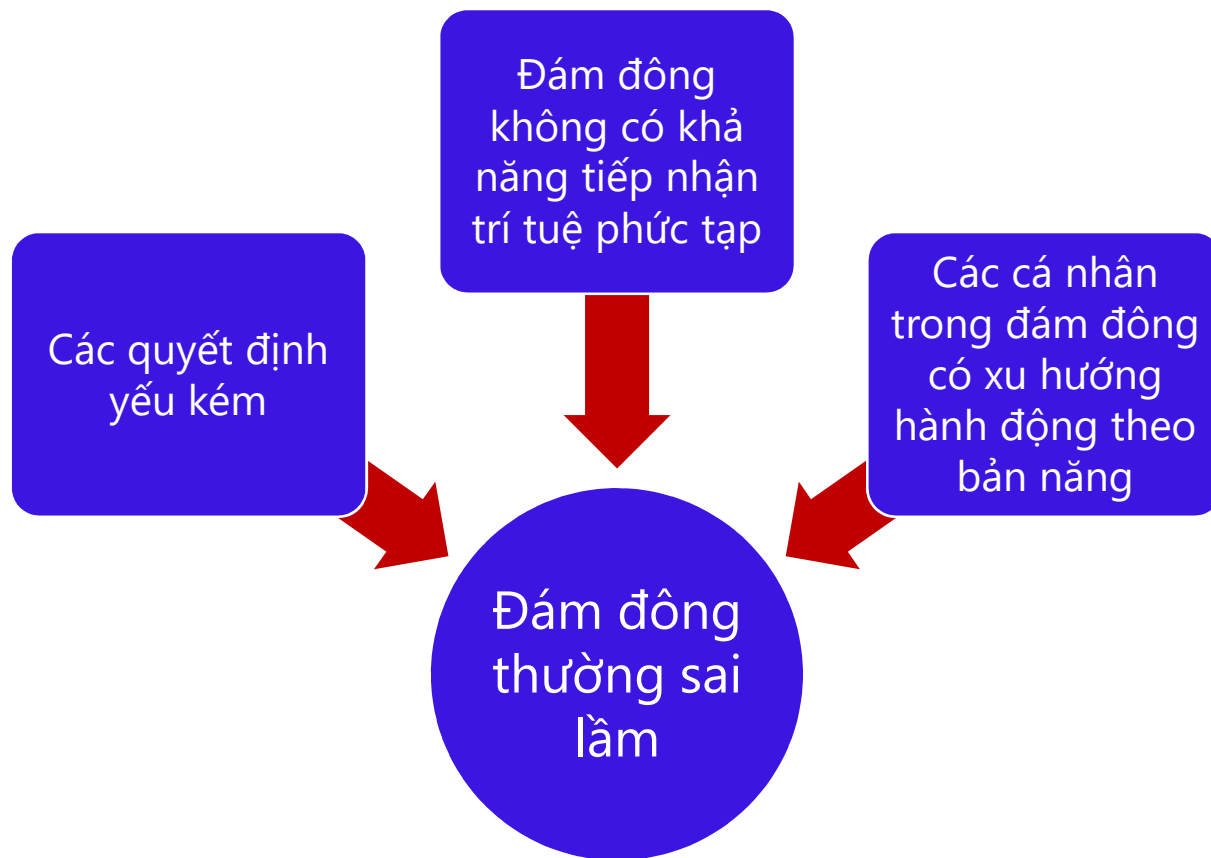
TÂM LÝ HỌC ĐÁM ĐÔNG

TÍNH BẦY ĐÀN

- ✓ Trong đám đông, người ta thường chạy theo những cái mà số đông cho là hay, đúng và sáng suốt, nhưng bản thân lại không suy nghĩ về ý nghĩa của sự việc.
- ✓ Nhân tố quan trọng nhất ảnh hưởng đến tính bầy đàn của đám đông là có bao nhiêu người giữ ý kiến đó, chứ không phải bản thân ý kiến đó như thế nào.
- ✓ Truyền thông đóng vai trò là nhân tố kích động cho “hiệu ứng bầy đàn”. Một luồng thông tin sau khi đã được đăng trên các phương tiện truyền thông sẽ trở thành thực tế được công nhận.

TÂM LÝ HỌC Đám ĐÔNG

SỰ TẦM THƯỜNG

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

Miêu tả 1 trader

“Hãy cho tôi 1 gã nghèo đói, khôn ngoan,
khát khao và **KHÔNG CẢM XÚC**” –
Gordon Gekko (1987)

Trading dựa vào ~~CẢM XÚC~~ => Trading dựa vào bài bản
(set-ups)

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

NHÓM MÁU CỦA BẠN LÀ NHÓM NÀO?

NHÓM MÁU NÀO PHÙ HỢP VỚI GIAO DỊCH PHÁI SINH

NT (No trading)

KHÔNG sẵn sàng chấp nhận rủi ro và KHÔNG có khả năng chấp nhận rủi ro

PT (Positive Trading)

Giao dịch cảm xúc (vui mừng, rụt rè)

DT (Day trading)

Lo lắng khi giữ các vị thế lớn qua đêm. Thường overtrade & thiếu kiên nhẫn

ST (Swing trading)

Đi theo flow của thị trường, trung bình lỗ

Kết luận:

- Xác định nhóm máu của mình – Mặt tích cực và tiêu cực
- Triển khai các phương pháp để hạn chế mặt tiêu cực

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

THỰC TẾ TÂM LÝ NHÀ ĐẦU TƯ

Nguyên nhân
– Hệ quả 1

- Xu hướng bao biện cho quyết định và nhất quán với lựa chọn trước => Nắm giữ các vị thế thua lỗ, chờ đợi thị trường đảo chiều trong khi phải exit từ sớm

Nguyên nhân
– Hệ quả 2

- Niềm tin sai lầm: Tin vào nhận định khi đang trade (“impulse trade”) và không hề có bài bản (“set-ups” / “game plan”) => Nhận định nào sáng suốt khi đang căng thẳng?

Kết quả: Chỉ exit trade khi

(1) Không thể chịu nổi thua lỗ; (2) Forced buys/sells hay Margin calls

Bạn sẽ có thể hoặc phân tích khách quan hoặc nắm giữ vị thế

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

CHẾ ĐỘ TẬP LUYỆN

- Chỉ giao dịch theo hướng phòng ngừa rủi ro.

- Nghiên cứu thị trường ngoài phiên giao dịch
- Lên kế hoạch giao dịch và các kịch bản
- Bám theo các kịch bản để loại bỏ yếu tố cảm xúc
- Giao dịch với quy mô đủ nhỏ để không bị cảm xúc chi phối

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

CHẾ ĐỘ TẬP LUYỆN

- Kiên nhẫn
- Kỷ luật
- Chiến lược giao dịch

- Khả năng chịu đựng lỗi
- KHÔNG Chịu lỗi quá sâu cho một giao dịch sai (2% & 8%)
- Thừa nhận sai lầm và sửa sai sớm nhất có thể
- Đừng hy vọng

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

3 GIAI ĐOẠN CỦA MỘT NHÀ ĐẦU TƯ THUA LỖ

GIAI ĐOẠN 1

• CỨ GIAO DỊCH LÀ THUA (6 THÁNG ĐẾN 1 NĂM)

- Quyết tâm, dũng cảm, tư duy tích cực, làm bằng được ??-> Nắm giữ mãi mãi vị thế thua lỗ, trung bình xuống, sử dụng tư duy tích cực để tưởng tượng vị thế lỗ sẽ thành lãi thế nào
- Hãy giả định mỗi trade đều sẽ thua lỗ và xác định thua lỗ tối đa/Thua lỗ nhỏ là đang học kinh nghiệm
- Đừng quan tâm tới xã hội nói gì/đừng bỏ một stop chỉ vì mong trade trở về điểm hòa vốn

GIAI ĐOẠN 2

• GIAO DỊCH KHI SỢ HÃI

- Không muốn mất thêm tiền => Quá cân trọng => Mất cơ hội (Vào lệnh khi giá đã quá cao, cắt lỗ quá thường xuyên)
- Thua lỗ nhỏ rất nhiều- thị trường sẽ kích hoạt các stops để đảo chiều
- Vào lệnh quá trễ => Đổ lỗi cho các chỉ báo => Tìm “chén thánh” trong trading

GIAI ĐOẠN 3

• TÌM KIẾM “CHÉN THÁNH”: 6 THÁNG ĐẾN MÃI MÃI

- Tìm kiếm chiến lược đầu tư mới, điều chỉnh các chỉ báo đã biết
- Sự thật: Vài chỉ báo phù hợp với thị trường trending, các chỉ báo khác dành cho thị trường sideways.
- Dấu hiệu chính xác báo một tài khoản sẽ **cháy** là sự kết hợp giữa gia tăng tần suất giao dịch & lệnh thị trường

TÂM LÝ HỌC ĐÁM ĐÔNG

3 GIAI ĐOẠN CỦA 1 NĐT THUA LỖ

GIAI ĐOẠN 1: CỨ GIAO DỊCH LÀ LỖ (6 tháng – 1 năm)

Biểu hiện: Quyết tâm, dung cảm, tư duy tích cực, làm bằng được. Do vậy dẫn đến nắm giữ mãi vị thế thua lỗ, trung bình xuống, sử dụng tư duy tích cực để tưởng tượng vị thế lỗ sẽ thành lãi thế nào?

Giải pháp: Hãy giả định mỗi NĐT đều thua lỗ và xác định thua lỗ tối đa/tối thiểu mỗi khi tham gia 1 vị thế.

Đừng quan tâm đến việc mọi người nói gì, đừng bỏ một điểm cutloss chỉ vì mong trade về điểm hòa vốn.

TÂM LÝ HỌC ĐÁM ĐÔNG

3 GIAI ĐOẠN CỦA 1 NĐT THUA LỖ

GIAI ĐOẠN 2: GIAO DỊCH KHI SỢ HÃI

Biểu hiện:

- Không muốn mất thêm tiền => Quá cẩn trọng => Mất cơ hội (vào lệnh khi giá đã quá cao, cắt lỗ quá thường xuyên)
- Thua lỗ nhỏ rất nhiều vì thị trường sẽ luôn kích hoạt các stoploss để đảo chiều.
- Vào lệnh quá trễ => đổ lỗi cho các chỉ báo => đi tìm “Chén thánh”

TÂM LÝ HỌC ĐÁM ĐÔNG

3 GIAI ĐOẠN CỦA 1 NĐT THUA LỖ

GIAI ĐOẠN 3: TÌM KIẾM “CHÉN THÁNH”: 6 THÁNG ĐẾN MÃI MÃI

Biểu hiện:

- Tìm kiếm chiến lược đầu tư mới, điều chỉnh các chỉ báo đã biết.
- Tuy nhiên sự thật thì mỗi chỉ báo sẽ phụ hợp với 1 giai đoạn của thị trường, 1 số hợp với uptrend, 1 số hợp với downtrend, 1 số hợp với sideways.
- Dấu hiệu chính xác báo một tài khoản sẽ cháy là sự kiệt h

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

GIẢI ĐOẠN 4: KHÔNG MẤT TIỀN

NGUYÊN NHÂN THUA LỖ

- Giao dịch quá thường xuyên
- Điểm cắt lỗ quá ngắn (do sợ lỗ nên không để cho chiến lược có thời gian để hoạt động)
- Đòn bẩy quá lớn (đặc biệt khi dễ gỡ lỗ)
- Có một khoản drawdown lớn xóa sạch tài khoản (50%-100% tài khoản)

SỬA CHỮA

- Giảm tần suất giao dịch: 1-2 set up/ngày
- Giãn khoảng cách stop loss
- Đòn bẩy thấp hơn, đó có thể stop loss rộng hơn
- Không mất tiền quá nhiều vào một giao dịch nào- tuân thủ mức cắt loss tuyệt đối (2%-3%/ngày)

CHẤP NHẬN

- THUA LỖ - MỘT PHẦN CỦA GIAO DỊCH!
- MẤT CƠ HỘI- NO BIG DEAL! Phần lớn thời gian dành cho chờ đợi cơ hội & chờ chốt lời
- NẾU SAI- CẮT LỖ - Nhà đầu cơ chỉ có thể 1) có vị thế hoặc 2) suy nghĩ -> không thể đồng thời cả 2 việc.

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

KIÊN NHẪN _ĐỪNG GIAO DỊCH TRƯỚC KHI CÓ TÂM LÝ ĐÚNG

Tập trung vào set-ups => Tìm các set-ups có khả năng xảy ra cao hơn là chú ý vào kiếm lời (“tham lam” nhất thường mất tiền nhiều nhất)

Ưu tiên set-ups có thể thắng đều đặn hơn là chỉ giao dịch “nghìn năm một thuở” (“thiên nga đen”)

Ghi nhận và so sánh các set-ups ; loại bỏ những set-ups làm mất tiền

~~Trade theo cảm nhận~~ >< Trade có bài bản/set-ups

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

CÁC BƯỚC CHUẨN BỊ TÂM LÝ CHO MỘT NGÀY GIAO DỊCH

Chuẩn bị về mô hình kỹ thuật

Tập trung vào 30 phút đầu của giao dịch và 90 phút cuối

Loại bỏ những ngày xấu

Tập trung

Dừng giao dịch khi gặp các vấn đề về cá nhân

Chấp nhận các mức lỗ nhỏ

❖ NHẬT KÝ GIAO DỊCH ĐỂ TÌM LỖI & SỬA
❖ ÁP DỤNG ỔN ĐỊNH MỘT PHƯƠNG PHÁP

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

NHẬT KÝ GIAO DỊCH

Mục đích giao dịch & Kỳ vọng lợi nhuận

- Giao dịch phòng ngừa cho cơ sở
- Giao dịch đầu cơ
- Phong cách giao dịch (scalper, trong ngày, swing, vị thế)

5 phải có:

1. Vùng giao dịch dự kiến
2. Tín hiệu vào
3. Vị thế mở
4. Nguyên tắc chốt lời /cắt lỗ
5. Suy ngẫm sau trade

Quan điểm thị trường & Triết lý giao dịch

Quan sát & Nhận định về thị trường

Các lỗi giao dịch

Hiệu quả giao dịch thực tế

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

TRỞ LẠI SAU THUA LỖ

THUA LỖ	% ĐỂ HÒA VỐN
10%	11%
20%	25%
30%	43%
40%	67%
50%	100%
60%	150%

TÂM LÝ ĐẦU TƯ

12 NGUYÊN LÝ GIAO DỊCH TỪ PAUL TUDOR JONES

1. Đừng giao dịch quá nhiều và với đòn bẩy quá cao
2. Nếu thị trường ủng hộ vị thế, nắm giữ, nếu không, thoát khỏi vị thế
3. Giảm quy mô giao dịch khi đang liên tục thua lỗ, tăng quy mô giao dịch khi thành công
4. Không trung bình lỗ (trừ khi là một phần của chiến lược giao dịch)
5. Quy tắc quan trọng nhất là phải phòng thủ -> giả định là sai thì sẽ phải cắt lỗ tại vùng giá nào -> xác định vùng thua lỗ tối đa
6. Đừng cố thành người hùng và đừng ngạo mạn
7. Quan điểm về thị trường và bắt đầu từ một điểm rủi ro thấp cho tới khi liên tục sai hoặc đến khi thay đổi quan điểm
8. Thời điểm sinh lời nhiều nhất là tại điểm đảo chiều- tuy nhiên không thể dự đoán được biến động giá ở 1/3 cuối của trend. Bạn học hỏi, biến đổi hoặc thất bại!
9. Mọi thứ được phá hủy với tốc độ nhanh hơn 100 lần xây dựng
10. Thị trường sẽ biến động mạnh khi nó bắt đầu biến động
11. Sử dụng cả price stop và time stop
12. Bám theo trend giao dịch chính

“CHÚC NĐT THÀNH CÔNG”